

Den næste sag på dagsordenen var:

10) Første behandling af lovforslag nr. L 78: Forslag til lov om ændring af retsplejeloven. (Styrkelse af samarbejdet mellem retterne og pressen).

Af justitsministeren (Frank Jensen).
(Fremsat 5/11 98).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Dorte Bennedsen (S):

Det lovforslag, vi har til behandling her, har haft en længere forhistorie, hvor udgangspunktet var nedsættelsen af et sagkyndigt udvalg. Og siden udvalgsbetænkningen kom – og udvalgsbetænkningen om samarbejdet mellem retterne og massemediernes kom vel for mere end halvandet år siden – har debatten om betænkningens indhold og forslag gået livligt.

I Socialdemokratiet er vi grundlæggende enige i det, som er både betænkningens og lovforslagets hovedintention, nemlig at grundlovens princip om offentlighed i retsplejen også skal sikres i praksis, og her spiller massemediernes en væsentlig rolle.

Derfor kan vi også støtte de forslag om en udvidelse af mediernes arbejdsvilkår, som ligger i lovforslaget. Det gælder bl.a. adgangen til retslistor og til forud for domsforhandlingen at kunne læse anklageskriftet og retsmødebegæringen. Sådanne foranstaltninger vil styrke pressens muligheder for at give en korrekt og dækkende omtale af retssagen.

Brede kredse i befolkningen har den opfattelse, at retterne unødigt ofte anvender navneforbud og dørlukning. Og jeg skal ikke her tage stilling til, om denne opfattelse er rigtig eller forkert, men vi finder, at forslaget om at give pressens repræsentanter ret til at udtale sig og til at have kæreadgang ved dørlukning og ved nedlæggelse af navneforbud er rigtig, fordi det vil give retten, dommeren, anledning til yderligere overvejelser og formentlig også vil give mere fyldestgørende begrundelser.

Vel vidende, at en række af pressens repræsentanter ikke er enige med os, vil jeg udtrykke Socialdemokratiets tilfredshed med, at lovforslaget ikke har medtaget alle betænkningens forslag. Det gælder først og fremmest forslaget om at tillade brugen af referatbåndoptagere i salen. Fra dommerside har man sagt nej til for-

slaget, så længe domstolene ikke selv båndoptager retsmøderne, men selv om denne betingelse ville blive opfyldt, vil vi på vores side være yderst betænkelige.

Vi er enige med udvalget, når det skriver: Det er blevet mere udbredt, at vidner udtrykker frygt for at udtale sig for åbne døre, og frygten for, hvad udenforståendes båndoptagelser senere kan bruges til, vil ikke gøre det lettere at få vidner til at udtale sig.

Så vidt betænkningen og udvalget. Men når udvalget så på trods af dette udsagn alligevel foreslår, at journalister skal have lov til at anvende referatbåndoptagere, finder vi, at hensynet til pressen er kommet til at overskygge hensynet til vidnerne og til en ordentlig og fyldestgørende retssag.

Også pressens adgang til retsbøgerne, medens sagen står på, har udvalget gode argumenter imod, navnlig om risikoen for misbrug og dermed svækkelse af vidnebeviset, men alligevel ender udvalget med at foreslå, at pressen bør have adgang til retsbøgerne under sagen, og også her er vi enige i udvalgets betæneligheder og uenige i dens konklusion.

Vi skal sikre pressens muligheder for at bidrage til offentlighed i retsplejen, men vi skal ikke give den mulighed for at agere som en fjerde statsmagt. Og den risiko ville være nærliggende, hvis den løbende under retssagen fik adgang til retsbøgerne. Når der derimod er faldet dom i sagen, finder vi det rigtigt, at pressen kan få adgang til retsbogen.

Mine sidste bemærkninger skal gå på spørgsmålet om at optage billeder fra retssalen og retsbygningen, og her er vi godt tilfredse med det nuværende regelsæt, hvor dommeren i konkrete tilfælde kan give tilladelse. Men hensynet til de involverede parter må tilsige, at der ikke bør slækkes på reglerne for fotografering og tv-optagelser i retssalen og retsbygningen. Derfor er vi godt tilfredse med, at forslaget følger udvalgsflertallets indstilling på dette punkt.

Vi kan støtte lovforslaget, og vi vil medvirke til en hurtig behandling.

Birthe Rønn Hornbech (V):

Hovedformålet med lovforslaget er, som det er sagt, at give massemediernes bedre mulighed for at formidle, hvad der foregår i de danske retssale.

Der foreslås bl.a. en lovfæstet adgang til mere dokumentoffentlighed, og det punkt ser vi meget positivt på. Og vi ser selvsagt i det hele ta-